

"EDINOST"

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; " " " 4.50
za četrt leta 1.50; " " " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Oglasi in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilno, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odpriete reklamacije se prosto pošlino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V "Edinost" je m.č.

Sokolska slavnost v Celju.

(Dalje.)

Dne 6. t. m. ob 6. uri 20. m. na večer (s poštanim vlakom) odpeljalo se je 20 članov "Tržaškega Sokola" v društveni obleki in nekoliko gospodov "v civilu". Radostno vzbujenim srcem posedli smo se v železnični voz. Ko se je začel vlak premikati, donela je iz mladih slovenskih grl pesem za pesmijo. Pesmi te narekavale nam je rodoljubje naše in ponos, da je uprav nas doletela ta sreča, biti predstavitelji zavednega Tržaškega slovenstva pri predstoječej velepomembnej slavnosti — in da smo uprav mi izbrani, da sporočimo bratske pozdrave od sinje Adrije Štajerskim nam bratom in bratskima nam narodoma: hrvatskemu in češkemu. Vedeli smo, da bo de slavnost ta slavnost slovenskega pobratimstva — vedeli smo, da se ona sveta vez, koja veže bratske si avstrijsko-slovenske narode, pri Celjske slavnosti še bolj utrdi — vedeli smo, da se združimo še tesneje drug z drugim — s kratka: uverjeni smo bili, da bomo imponovali in s tem povečali ugled krvi naše in rodu našega pred vsem svetom — in nosečim sladko to zavest v rodoljubnih prsih svojih, plulo nam je mogočno po razradočenej duši našej. V Nabrežini smo viharno pozdravili novega sopotnika-prijatelja: značajnega moža-rodoljuba z dičnega našega Proseka.

V Ljubljano smo dospeli ob 11½ uri. S kolodvora odšli smo v čitalnično restavracijo, kjer se nam je prav izborno postreglo. Tudi tu smo veselo prepevali; veselje to trajalo je celo noč — niti to nam je ni moglo kaliti, da zbok tam nakupičnega vojaštva nesmo mogli najti prostorčka, kamor bi v počitek položili glave svoje.

Ob 4. uri zjutraj bili smo že zopet na Ljubljanskem kolodvoru, kamor so

drug za drugim začeli prihajati Ljubljanski Sokoli. Člani obeh sokolskih društev pozdravili so se tu prisrčno. Sokolem pridružilo se je izborno Ljubljansko pevsko društvo "Slavec" se zastavo in mnogo drugih odličnih rodoljubov. Ob 5. uri zjutraj odpeljali smo se iz Ljubljane. Ob odhodu zapel je "Slavec" pesem: "Lepa naša domovina" in glasni, burni živjoklici razlegali so se — po Ljubljanskej megli. V Litiji je zopet vstopilo več rodoljubnih gospodov in gospa. Na postaji v Zagorji čakal je v vrstah "Zagorski Sokol" pod vodstvom njega staroste. Vsi smo živahno pozdravljali vrle Zagorce. Do tu je zemlja pokrivala gosta megla, sedaj se pa je začelo jasiti. Prodirajoči solnčni žarki se tudi nas še bolj razvneli; privilegovani dostopniki "Tržaškega Sokola" opravljali so neumorno šegavi svoj pesel.

Dospelšim na Zidani most doneli so nam naproti burni pozdravi: pričakovali so nas tu: Hrvatski, Pokupski in Novomeški "Sokol". Bilo je to preveselo snidenje. Godba Zagrebškega vatrogasnega društva zasvirala je svojo koračnico in "Slavec" zapeli so jeden zbor. Burni živjoklici razlegali so se ob Savinji, ko smo zapustili Zidani most. Na postaji Laški trg je kar mrgolelo občinstva; tudi tu so bili pozdravi viharni in prisrčni. V Laškem trgu pridružilo se nam je obilo rodoljubov. Po cesti, vodečej poleg železnice, bilo je videti proti Celju drdrajoče voze, okrašene z narodnimi zastavami. Na vozeh vozeči se potniki pozdravljali so nas z vihranjem zastav. Radostno nam je utripalo srce, ko smo se bližali cilju svojem — krasnemu Celju. Uverjeni smo bili, da nas čaka časten vzprejem in da nas Celjski rodoljubje iskreno pritisnejo v svoj naročaj; ali to, kar je uzrlo naše oko, nadkrillilo je daleč vse naše nade. Na peronu v Celju je bilo nagromadeno ogromnega občinstva; 36 članov novoporojenega "Celjskega Sokola" — same lepe

postave v jako elegantnej opravi — pa je stalo v redu poleg železničnega tiru. Niti ni moči opisati navdušenja, ki je nastalo, ko smo uzrli te junaške boritelje za sveto narodno stvar. Po prisrčnem pozdravu razvrstili smo se v sprevod. Strastnih naših nasprotnikov drznost dosegla je, da nesmo mogli v mesto z godbo in razvitimi zastavami. Škoda res, kajti Celjani neso še videli tako veličastnega sprevoda, kakor bi bil ta, da smo se smeli svobodno gibati. S kolodvora korakali smo v vrstah v Košerjev hotel. Celjski meščanje so pa napravili gost špalir od kolodvora do hotela in so se — to priznamo drage volje — mirno in dostojno ponašali. Glede stanovanj je odbor "Celjskega Sokola" zares izborno poskrbel, kar ni bila lahka naloga z ozirom na ogromno število udeležencev. Bodi mu izrečeno naše popolno priznanje.

Po kratkem odmoru odšli smo istotako v sprevodu k sv. Jožefu, kjer je bila slovesna sv. maša. Pridružil se nam je tudi pozneje došli "Savinjski Sokol" tako, da je korakalo v sprevodu do blizu 200 Sokolovcev. Ko smo prekorali obsežje mesta, razvili smo zastave in svirali sti dve godbi. Sedaj še le mogli smo dati duška burnim svojim čutom — pojavi brezmejne radosti odmevali so po divnej okolici Celjske. Na stotine ljudstva pridružilo se je sprevodu; godbi sti svirali, topiči so pokali — oduševljenje bilo je neopisno. Sprevod ta moral je imponovati vsakemu, bodi prijatelj ali nasprotnik. V cerkvi našel je prostora le en del občinstva. Vseh 6 zastav (Sokolske, "Slavec" in "Triglavska") razpostavilo se je pred oltarjem. Sokolska društva stala so v vrstah; Celjski pevski zbor — pod vodstvom veleč. go-p. Hudovernika — pel je izborno latinsko mašo. Mej sv. opravilom zavedal se je vsakdo izmej nas velepomembnega trenutka; v svesti smo si bili, da praznuje Celjsko slovenstvo tega dne svojega ustajenja dan. Resni

obrazi so nam pričali, da navzoči pošiljajo iskrene svoje molitve k Bogu, da Vsemogočni blagoslovi to dobro, to pobožno, to slovensko ljudstvo; da mu v svojej neskončnej milosti podeli narodne svobode, po katerej toliko hrepeni. Iz cerkve korakali smo po gozdnem potu v restavracijo gospoda Kukca, kjer je bil kratek odmor. Ali že tu razvila se je živogibanje. "Slavec" odlikoval se je z divnim svojim petjem; neopisljivo navdušenje pa je nastalo, ko so zapeli krasno "Bodi zdrava domovina", v katerej sta samospela pela prva dva slovenska pevka odličnjaka, gospoda Meden in Nollu. Ob 1. uri korakali smo razvitimi zastavami, proti mestu — ali le do mestnega oziroma. Tu smo morali zastave zaviti, da ne žalimo matere Nemčije občutljivih živcev. Ali odškodovali smo se: zaorili so tisučeri živjoklici kot glasen opomin Celjskim srditežem, da še malo malo časa bode mogli našim zastavam zabranjevati uhod v srce divne, skozi in skozi slovenske Savinjske doline — uhod v krasno Celje. — Potem pa smo odšli v Košerjev hotel k skupnem obedu.

(Dalje prih.)

"Nespametneži".

Pod tem naslovom priobčila je Wiener Sonn- und Montags Zeitung* v svojej številki z dne 8. septembra t. l. članek, v katerem jako dobro označuje naše Tržaške odnose in taktiko naših Tržaških korifej. Nadejamo se, da ustrezemo čitateljem svojim, ako priobčimo rečeni članek, ki slove:

Vesti iz Trsta o atentatih s petardami gotovo neso nič novega, ali posebnega. Narobe: množile so se v teku let tako močno, da neso več motile miru celó onih, kateri bi bili veliko bolje pogodili, ako bi bili že davna smatrali jako resnimi te — ne otroče — ampak pobalinske igrače.

pričamo. Ti prenapeteži znajo se na razne načine zamakniti, tako da se brez bolečin in posebnega truda zamorejo postaviti v čudne položrje. Pripognejo se, postavijo se na prste nog, na eno nogo in ostanejo v tacih in še hujih legah dolgo časa. Derviš pa zapleše, se vrti vedno in vedno hitreje, da ni mogoče njegove glave od pleč razločiti. Vrtenje se izvršuje brez premaknjenja od prvotnega stališča, dokler se derviš zgrudi na tla, kjer obleži v nezavesti. V takem stanu je on neobčutljiv, naj ga režejo, sečejo, šibajo ali pretepajo. Od tod pa izvira potem, da se o tacih derviših pripovedujejo čudeži.

Brahmanci se vtepejo v Boga. Od njega so kot košček telesa odleteli; v njem torej živijo in delajo za zopetno združenje z njim; da to dosežejo, stradajo, se oddaljijo od ljudi, se blicam, tepejo na razne načine; tako, da se slednjič zamaknejo in menijo, da v Bogu živijo. V najhujšej duševnej razburjenosti, provzročenej po njih obnašanju, se jim prikaže "Nirvana", t. j. obzarje, v katerem vidijo Boga in razne svete podobe.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zamaknjenost.

Spisal Gorežvan.

(Dalje.)

Iz doslej navedenih slučajev je pač lahko razvideti, da je zamaknjenost norost lahke narave in ne nevarnega značaja. Vzroki jej zamorejo biti različni. Kaj pogostoma in kaj rada se vzbuja vsled duševnih uplivov, kakoršni so na primer vneti govori. Ta vrsta norosti navadno premine, ako se vzroki odstranijo; katerekrat pa tudi, ako se zamaknjenca v rahlej njegovej duševnej razburjenosti do živega prime. Nekje mi je pripovedal kmet sledečo dogodnico: "Leta 1854 so pri nas pridgali misijonarji tako živo in prepričevalno, da so kmetje polja zanemarjali in le njih besede poslušali; ženske so pa bile kar iz sebe; jokale so, se postile, ženitvanjske svilnate obleke v žrjavico zakopavale in zlate uhane z betom razbijale; hišna opravila so bila zapuščena in možje so si morali sami kuhati, če so hoteli jesti. Taka se je godila tudi Dreju N., katerega žena je, mesto bi bila kosilo pripravljala, kakor zamaknjena kleče molila

in cerkvene pesmi prepevala. Ko je boter Dreja o poludne domov kosit prišel, našel je svojo ženo na ognjišču klečečo, ki ga je vprašala, je li jej zdravila prinesel. Dreju je bilo tako vedenje njega žene odveč. Gre torej po zdravilo k nekem "obdanem", tedej tudi k takem, ki je bil nor, in ga prosi, naj mu svetuje, kako bi mogel svojo ženo zopet k pameti spraviti. Obdani mu reče: "Pojdi domov in ko te bo žena po zdravilu vprašala, izpuli iz snoja leskovko, pokaži jo ženi in reci jej: „Vidiš ta! ta! je tvoje zdravilo! Ta ti bode pëla, če ne boš pametna! po tem pa trešči s šibo po mizi prav hudo par krat; — pa ne vdari žene!" Dreja posluša svet "obdanega"; stori kakor mu je ta velel — in žena mu je ozdravela."

Kjer ljudstvo izve o kakem zamaknjenecu, dirja k njem in prosi ga za svet v raznih svojih težnjah. Mèni se, da je od Boga nadarjen, nosi mu darila v blagu in denarju, da se ga norec usmili in mu nasvetuje na čudne načine, s katerimi si more nadleže odgnati.

Ni čuda torej, ako se tje pa sem dobivajo zamaknjenci, katerih namen obstoji edino v tem, da lehkoverno ljudstvo goljufajo.

Pred kacimi sedmimi leti se je bilo na Piščanščini na Pazinskem v Istri zamaknilo dekle, katero je ovce na paši čuvalo. Ljudje so o tem izvedeli in romali so kar v procesijah na pašo k dekletu. Pred skalo je pastirka klečala v nezavestju; proti nebu obrnjenim obrazom je vsako toliko zaihtela in pozneje navzočim pripovedovala, da se jej je Mati božja prikazala in se z njo razgovarjala. Ljudje so verovali in jej darila nosili, katera je pa mačeha dekleta lepo spravljala in odpravljala. Dekan je o stvari izvedel in jo glavarstvu Pazinskemu prijavil. Žendarmertija je postavila mačeho in pastirko pod ključ. Ali čudno! Drugi dan je bil glas raznešen, da so po noči angeljci siroto iz ječe rešili. No! Vsa stvar je bila sleparija, kakoršnih se more vsak čas dobiti.

Navadno ljudstvo je kaj lahke vere in ni čuda, da se dà po tacih sleparijah omamiti.

Sicer se pa zamaknjenost po umetnem potu tudi dobi. Ako hoče človek postati nor, pač ni težko. Dosti je temu, da si vbije v glavo kako vročo neumnost in se nje drži; pa je zamaknjen.

Ozrimo se na Fakire, Brahmance in plesoče Dervise, pa se o tem precej pre-

Najnovjši napad v uredniškem posloju lista „L'Adria“ je pač vzbudil pozornost; atentat ta je napravil učinek, kakoršnega si nepoznani metalci petard in njih poznani somišljeniki gotovo neso želeli. Ta pobalinski čin vzel jednemu ubogemu dečku luč očij, ali dozdeva se, da je vendar enkrat odprl očij vsem onim, ki dosedaj neso tako jasno poznali Tržaških odnošajev, kakor bi bilo želeli v interesu države. Najnovjši napad, — ki pa ni ostal brez nezgode — vznemiril in razburil je seveda Tržaško meščanstvo; to nam je takoj jasno iz okolnosti, da nas je tako rekoč „ad oculos“ prepričal, kako nevarne morejo postati take iredentovske zabave vsakemu, bodi tega ali onega političnega mišljenja.

Takrat Tržaški mestni zastopnik ni mogel drugače, nego da se je odpovedal načelu ljubeznjivega in milega potrpljenja z vsemi pobalinstvi, ako so le nekako protiv avstrijskega okusa. Predsednik municipalne delegacije, dr. Dompieri, predložil je neko izjavo, katera naj bi obsodila petarde; ali utemeljenje tega predloga je bilo tako, da je moralo skoro v istej meri, kakor atentat sam, vzbuditi čut vznemirjenja in razburjenja. Dr. Dompieri obsoja sicer čin sam, ali izvršitelji tega čina v njega očeh neso gnjusni zločinci, ampak „nespametneži“, kateri, služeč neke idealnej stvari, neso bili srečni pri izbiranju sredstev.

Gospod dr. Dompieri, kateri smatra metalce petard za „nespametneže“, je povsem vreden član velike večine Tržaškega mestnega zastopa in jako smešno bi bilo, ako bi hoteli trditi, da ob tem vprašanju stoji na drugem stališču, nego njegovi kolegi. Dr. Dompierija predlog — ki naj bi obsodil čin petardovcev — priča nam o ciničnej drznosti, koja nas mora upravo osupniti. Skoro ni mogoče verjeti, da bi v zastopu katerega-koli avstrijskega mesta kdo mogel biti tako neverjetno brezsraven, da bi slikal take ljudi kot nositelje neke „idealne stvari“ — ljudi, kateri hočejo izraževati svoje veleizdajske namene s pomočjo morilskega orodja. Seveda dr. Dompieri, ki je bil tudi član nedavno z dekretom razpuščenega društva „Progresso“ — in v istem dekretu je bilo društvo to označeno kot „državi nevarno“ — ni zagrešil se svojim govorom v mestnem zastopu nikake nedoslednosti; on zastopa tudi tam brez strahu državi sovražna načela, radi katerih so morali razpustiti društvo „Progresso“. Ali tu ne gre samo za dra. Dompierija in tudi ne za nesramno drznost, s katero izjavlja v mestnem zastopu svoje protivavstrijsko mišljenje, ampak govor je o celem Tržaškem mestnem zastopu, katerega večina obstoji iz samih tacihi oseb, katere neso — tu hočemo povedati vso nepopačeno resnico — ni za las bolj, kakor dr. Dompieri.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Na Dolenjem Avstrijskem vrše se te dni volitve volilnih mož za deželni zbor. Ker je uprav v tej deželi — posebno pa na Dunaju — nastala huda reakcija proti zloglasnem laži-liberalizmu nemško-liberalne, židovskemu kapitalizmu slepo služeče stranke, boje se liberalni kolovodje, da se jim že sedaj zruši večina v deželnem zboru. In res kažejo vsa znamenja, da se liberalno gospodarstvo v tej deželi bliža svojemu koncu. Da se pa vsaj za sedaj še vzdrži na krmilu, posluhuje se nemško-liberalna — Bog je naša priča, da ne zasluži tega imena — teroristiška stranka poznanih silovitih sredstev, kateri so bili tudi po Kranjskem svojočasno v vednej porabi in s pomočjo katerih so tlačitelji naroda našega postavili naravne od-

nošaje na glavo in vstanovili povsem nenaravno stanje: preščica nemških naseljencev gospodovala je kompaktnej masi naroda. S takimi sredstvi hoče se nemški sleparski liberalizem vzdržati tudi na Dolenjem Avstrijskem — kjer je prišel po svojej brezvestnosti ob ves kredit. Pritisk in strahovanje sta na dnevnem redu; temu žugajo, da mu odtegnejo delo; drugemu, da bode moral — ako ne voli tako, kakor oni hočejo — takoj povrniti kapital, ki je vknjižen na njega posesti, itd. Kjer pa nemajo moči s pritiskom in strahovanjem, tam pa poskušajo z denarjem, s podkupovanjem. Ali v zvezi tem silovitim sredstvom je nekoliko nade, da se Dolenje Avstrijsko ljudstvo že sedaj otrese „liberalnih“ zatiralecev.

Češko vprašanje stoji še vedno na prvem mestu, ali ker si vesti ob tem vprašanju jedna drugej nasprotujejo in ker od vlade še sedaj nemamo nikake določne, jasne izjave, človek res ne ve, pri čem da smo in živimo tako nekako od roke do ust. To molčanje vlade je pa vendarle jako značilno za nje tradicijelno polovičarsko taktiko. Poznajoča veliki pomen naroda češkega za vso državo, in videča veliko razburjenost naroda češkega — nastalo v sled Dunajskih punktacij —, noče se z jasnim govorenjem na to stran zameriti. Na drugej strani pa zopet stoji nje stara ljubezen — katere, kakor znano, se nikdar rja ne prime — do nemške gospode. In zato molči, nadeja se, da se stvari same nekako na bolje obrnejo. Informacije dobivamo torej le od raznih Dunajskih dopisnikov. Posebno priden je dopisnik oficijoznega poljskega „Czasa“. Ta dobri mož tolaži danes na jedno, jutri na drugo stran. Nedavno nam je n. pr. povedal, da vlada nikakor ne namereva opravne akcije siloma pospeševati; to je isto kar smo ravnokar rekli: vlada hoče čakati, da se stvari same nekako zasučejo. Sedaj se pa je oglašil Dunajski dopisnik poljskega lista „Przeglad“. Temu je zagotovil imeniten državnik, da za sedaj glede zistema v notranjej našej politiki ni pričakovati nikacih sprememb. Spravna akcija na Češkem razvijala se bode brez dvojbeno le polagoma in počasno. Tudi vlada ne bode siloma pospeševala tega razvitja, ali nadeja se, da postopna izvršitev dogovorjene sprave polagoma spremeni mišljenje in odnošaje po Češkem. Razmerje v državnem zboru ostane isto, kakor je bilo do sedaj, do konca tega zasedanja. Deželni zbori (izvzema Češkega) obravnavali bodo zgolj gospodarske stvari. Nema smisla, ako bi hoteli že sedaj se baviti z vprašanjem, kako se bodo stvari zasukale po volitvah v bodočem letu.

Tako dopisnik poljskega lista. Bojimo se, da je tudi na tega dopisnika vplival isti optimizem, kateri grofa Taaffeja ne zapusti ni v najkritičnejših časih. Pa tudi staročeška glasila pomirila so se nekoliko, čuvša milejšje te glasove. „Politik“ napisala je članek „Ein Symptom besserer Einsicht“, v katerem izreka svoje zadovoljstvo ob vesti, da vlada ne namereva se prenagli. V tem članku pravi „Politik“ da njej se vidi le uvedenje češkega poslovnega jezika pri čeških sodiščih kot jedino zanesljivo jamstvo proti nemškemu državnem jeziku in ako se ne ugoditi tej zahtevi, pade vsa odgovornost na Nemce in na vlačo. „Neue Fr. Presse“ pa pravi: „Ako se zruši sprava, kakoršno zahtevajo češki listi, potem se ni z lépa nadejati druge spravne konferencije“.

Njegovo veličanstvo imenovalo je državnega poslanca, dra. Bobrzniskija, podpredsednikom Gališkega deželnega šolskega sveta. Bobrzniski položil bode najbrže svoj državnozborni mandat.

Znano je, kako hudi boji so bili mej večino deželnega zbora Dalmatinskega in vlado radi šole v Trogiru. Na tej šoli bil je tudi italijanski oddelek; ker pa je deželnozborna večina smatrala to za nepostavno, ni hotela privoliti za to

solo potrebnih stroškov. Kakor pa je proizvedel „Narodni list“ sklenilo je naučno ministertvo, se sklepom leta 1890/91 odpraviti rečeni italijanski oddelek.

Državni zbor snide se dne 18. novembra; tako vsaj poročajo poljski listi.

Vnanje države.

Italijanski finančni minister Seismit-Doda dal je svojo ostavko. Čudno je to, da so ga k temu koraku prisilili vladni listi, dočim so ga opozicijski listi pozivljali, da naj vztraja. Po tem soditi, je minister-predsednik Crispi sam želel, da se iznebi sedanjega finančnega ministra. Izvestno pa jih ni mnogo, ki bi hrepneli po tem častnem mestu.

Dne 15. t. m. ste se šeli Portugalaki kamori. Položaj v Portugalu jako resen. Z jedne strani je ljudstvo razburjeno proti Angležkej, z druge strani pa vznemirjeno, ker je kralj nevarno — najbrže neozdravljivo — bolan. Republikanci so se že jeli gibati, bili so že celo boji mej vojaki in republikanci. Ako kralj ne ozdravi, treba bode regenta na mesto 3-letnega prestolonaslednika. Morda pa ne bode več prostora na Portugalskem ni za regenta ni za prestolonaslednika.

V kantonu Tessin na Švicarskem vnela se je ustaja, katero so vprizorili liberalci proti klerikalnej vladi. Prvi zahtevajo premembo ustave. Zvezni svet v Bernu odposlal je komisarja. Vladnega svetnika Rossija so ubili in tri njegove kolege pa zaprli. Liberalci so sestavili novo provizorično vlado. Najnovjše vesti javljajo, da so rečene zaprte osebe zopet izpustili in da si zvezni komisar prizadeva, da bi mej strankama napravil kompromis in je razpisal za dan 5. oktobra ljudsko glasovanje glede revizije ustave.

DOPISI.

Iz Tolmina, 9. sept. 1890. [Izv. dop.]

(Sprejem c. kr. namestnika.) Že celo polulelje pričakovalo se je c. kr. namestnika tudi v naš Tolminski okraj. Pretečeni petek, 29. avgusta, začnejo se torej priprave za sprejem, ker se je bilo poizvedelo, da bo c. kr. namestnik 1. septembra došel v Tolmin. Pri krasno izdelanem slavoloku vršil se je toraj 1. sept. ob 5. uri popoldne sprejem visokega gosta. Ondaj pričakovali so ga župan s starešinstvom, učiteljstvo, duhovščina, c. kr. politični, davkarski in sploh vsi uradniki, potem žandarmerija in veteransko društvo (kakih 200 mož) z godbo in brezštevilno veliko množico ljudi. Izstopivšega gospoda namestnika pozdravi g. župan v imenu občine in tako dalje vsi pričakujoči. G. namestnik je vsem tudi prijazno odzdravil. V imenu šolske mladine pozdravi ga z lepim slovenskim nagovorom deklica, gděna. Ličenova ter mu v dokaz udanosti do presvitlega cesarja poda šopek cvetlic. Najpoprej ogledal si je g. namestnik cerkev, potem šolo, jetnišnico in uradnijo. Trg Tolmin bil je ves v narodnih in cesarskih zastavah; čulo se je neprenehno streljanje topičev s pritrkovanjem čisto vglasbenih zvonov. Na večer okolu 8. ure zbralo se je zopet veteransko društvo z godbo in množico tržanov in družega zunanjega ljudstva, ter vršila se je bakljada s torčami, ki so jih nosili veteranci. Korakajoč z godbo do stanovanja g. namestnika, napravijo veteranje z lampijoni čerke F. J. I. Godba zaigra cesarsko himno in zaorili so živijo-klici na g. namestnika, viteza Rinaldinija. Potem pa pohod z godbo po trgu.

Drugi dan 2. septembra ob 7. uri zjutraj odpeljal se je g. namestnik skozi Polubinj, Melec po baškej dolini ter vrnil se zopet v Tolmin okolu 3. ure popoldne. Obiskal je gospod namestnik vitez Rinaldini v Tolminu več družin, potem šel je na Tolminski grad, kder je krasen razgled po vsej Tolminskej in Kobaridskej dolini in kder je društvo za olupšanje trga Tolminskega in okolice novonaprav-

ljenej lopi njemu na čast dalo ime „Rinaldinijev razgled“. G. namestnik povabil je za isti večer v dvorano gostilne Gaberščekove vse uradnike, duhovščino, županstvo in še druge Tolminske tržane k banketu. Točno ob 8. uri zvečer vršila se je razsvetljava po celem trgu, godba je svirala in videti je bilo tudi razne transparente; potem prižgalo se je vsakovrstnih begaličnih ognjev, tako da je bil trg prekrasno razsvetljen. Pri banketu bilo je 58 oseb navzočih in po dovršenem obedu se je g. namestnik sosebno Tolminskej občini in nje prebivalcem iskreno zahvalil na sijajnem vsprejemu. Na to so godba, ki je pod oknom med banketom svirala, in pevci in pevkinje, ki so v bližnjaj sobi peli — proizveli cesarsko pesem, nakar so zadoneli živijo-klici. Po dokončanem obedu zbero se pred gostilno vsi gosti, držeč v roki lampijone, da spremijo previsokega gosta do njega stanovanja.

Dne 3. septembra ob 7. uri zjutraj odpotoval je g. namestnik, spremljevan po c. kr. okr. glavarju grofu Marenciju, dež. šolsk. nadzorniku Klodiču in svojem tajniku, pozdravljen od zbranih uradnikov, župana in duhovščine, v Kobarid. Kdor je imel le priliko videti sprejem in sploh vse, kar se je vršilo v čast visokemu gostu, mora priznati, da se g. namestnika nikjer ni sijajnejše vsprejelo, nego v Tolminu.

Od levega brega Soče, 5. septembra. (Izv. dop.) Vskandanje nas malo mika; ako se prikaže kaj nenavadnega, vse se zanima, vse govori, piše. Zatorej naj se tudi meni dovoli par vrstic.

Dne 1. t. m. imeli smo čast pozdravljati našega visokoblagorodnega g. c. kr. namestnika Rinaldinija. V Solkanu je bil naznanjen njegov prihod ob 7. uri zjutraj; in res kmalu po sedmej uri oglasili so se možnarji iznad griča sv. Katarine nad Solkanom naznanjaje, da visoki gospod so stopili na Solkanska tla.

V Solkanu bil mu je napravljen lep slavolok, na katerem so vihrale cesarske, deželne in narodne zastave. Pri tem čakalo ga je občnsko starešinstvo, šol. mladina, mnogo deputacij iz bližnjih občin ter velika množica ljudstva.

Ko je došel vis. gospod v spremstvu gg. viteza Bosizija, vit. Klodiča, prezidijalnega tajnika, okr. komisarja Laščaka, predsednika veteranov Jakobija in drugih gospodov, zasvirala je veteranska godba „cesarsko himno“, a šolska mladina in prisotna množica zaorila pa navdušeni „živijo“, da bi grmečega boga ne bilo slišati. —

Gosp. župan pozdravil ga je v imenu županije, a šolska deklica, Ivana Kancler, v imenu šolske mladine, mu izročivši lep šopek cvetlic. Ogledal si je potem visoki gospod: cerkev, šolo, občinski urad in župnijo. V lepo okinčanih prostorih gosp. župana, Antona Mozetiča, je pa sprejemal došle deputacije: župansvo, duhovščino, učitelje, itd.

Po 9. uri odpeljal se je proti Plavam, spremljan po zgorej imenovanih gospodih pa šest voz Solkancev in družih gospodov

Vsa vas Solkan, bila je praznično opravljena, zastave in preproge kinčale so hiše; pa avstrijska in narodna zavest pokazala se je v svetlej luči. G. namestnika in spremljajočo gospodo pa ni ničesa bodlo, marveč na obrazi mu je bila brati srčna radost in zadovoljnost, zato pa so mu tudi doneli od vseh strani burni živijo-klici. Možnarji so ves čas pokali, na zvonove se je pritrkovalo ter s tem izražalo svoje veselje zaradi visokega pohoda. Tudi Sv. Gora napravila je bila v ta namen svoje „salve“.

Kakor v Solkanu, tako tudi v družih občinah pohitelo je ljudstvo izražati svoje veselje in udanost do visokega gospoda, kot namestnika presv. cesarja. Povsod pozdravi, slavoloki, zastave, cvetlični šopki, godba in grmeči „živijo-klici“; ves čas potovanja pokanje možnarjev in pritrkovanje na zvonove; na novej

